

**АКЦИОНИ ПЛАН
ЗА УКЉУЧИВАЊЕ ГРАЂАНА
У ПРОЦЕС ДОНОШЕЊА ОДЛУКА О ТРОШЕЊУ СРЕДСТАВА
ПРИКУПЉЕНИХ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ИМОВИНУ
ГРАДА УЖИЦА ЗА ПЕРИОД 2018-2021. ГОДИНА**

Ужице, август 2018. године

САДРЖАЈ

Уводне напомене	3
1. Активности које локална самоуправа спроводи како би консултовала и укључила грађане у процесе доношења одлука	5
2. Предности наше локалне заједнице за унапређење учешћа грађана	8
3. Партнери и заинтересоване стране	9
4. Партиципација грађана – један од стубова развијене локалне заједнице	10
5. Општи циљ Акционог плана	12
6. Специфични циљеви Акционог плана	13
7. План активности	15
8. Праћење и евалуација	23

Уводне напомене

Опредељење Града Ужица је изградња модела добре и отворене јавне управе која подразумева и потпуну јавност у раду локалних органа, веће непосредно учешће грађана и других заинтересованих актера у доношењу одлука, партиципацију и трајно одрживо партнерство између грађана и локалне самоуправе у циљу квалитетнијег задовољења потреба заједнице. Циљеве добре, отворене управе (локалне самоуправе) могуће је достићи само уважавајући и поштујући право грађана на квалитетно информисање, потребу и обавезу да буду консултовани, дају примедбе, критике, сугестије и предлоге и на тај начин учествују у дијалогу као и да директно учествују у одлучивању у складу са постојећим, уобичајеним облицима али и коришћењем савремених и развојем нових, за наш Град примењивих механизма учешћа.

Слободан приступ информацијама грађанима гарантован је и дефинисан *Уставом Републике Србије* и *Законом о слободном приступу информацијама*. Јавност и транспарентност рада органа Града дефинисана је, између осталог, *Статутом Града Ужица* и *Локалним антикорупцијским планом*. Такође, јавност и транспарентност предвиђена је и *Законом о локалној самоуправи* а његове последње измене и допуне подстичу грађане на иницијативу а градове и општине обавезују да консултују грађане о инвестиционом делу буџета чиме се унапређује учешће грађана у доношењу јавних политика, што је и обавеза предвиђена *Уставом*, *Кодексом добре управе* и *Стратегијом јавне управе Републике Србије*.

Процес планирања и утврђивања буџета свакако је једно од најзначајнијих питања из делокруга рада Града Ужица а заинтересованост грађана за овај процес у погледу одређивања приоритета и доношењу планова потрошње, природно, јесте важан сегмент који захтева добро осмишљену стратегију и одговор градске управе ради успостављања трајног и одрживог партнерства уз правилно постављен систем информисања, консултовања и активног учешћа грађана.

Порез на имовину представља један од најважнијих прихода Града, просечно годишње изнад 10% укупних прихода буџета, а његовим администрирањем бави се Одељење локалне пореске адиминистрације (ЛПА) почев од 2007. године (уговор са Пореском управом) односно 2008. године (самостално). Уважавајући чињеницу да је плаћање пореза на имовину законска обавеза и да његово неизмирење подлеже законским санкцијама а имајући у виду карактер пореза на имовину као изворног прихода локалне самоуправе, његов значај у укупним буџетским приходима али и да он представља једини порески облик који је у директној вези са услугама које грађани очекују од локалне самоуправе, неопходно је успоставити висок ниво комуникације на релацији грађанин – локална самоуправа у целокупном систему прикупљања, наплате и буџетирања средстава по основу пореза на имовину. Обзиром да су грађани обвезници пореза на имовину и да он представља један од најважнијих прихода Града, потребно је узети у обзир њихово мишљење и предлоге о расподели средстава прикупљених по том основу.

Процес информисања, консултовања и учешћа грађана Ужица у буџетирање средстава, између осталог добијених и по основу пореза на имовину, постоји годинама уназад као део законских обавеза али и као позитиван приступ у развијању добре праксе укључивања грађана у планирање и реализацију буџета. Ипак, постоји велики простор за унапређење и значајно веће учешће, тј. укључивање грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину.

Акциони план за укључивање грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину Града Ужица за период 2018-2021. година део је активности у оквиру Програма „Општински економски развој у Србији, фаза II – Реформа пореза на имовину”, који финансира швајцарска агенција за развој и сарадњу SDC. Програм спроводи IMG (*International Management Group*), у сарадњи са ресорним министарствима и Сталном конференцијом градова и општина.

План је израђен поштујући основне принципе којих се треба придржавати у процесу партиципације и учешћа грађана, као што су равноправност учешћа, јавност и транспарентност, једнакост, ефикасност, праведност, конкурентност и испуњење постигнутих договора. Такође, Акциони план је у складу са закључцима и препорукама са одржаних радионица у организацији IMG-а (*International Management Group*). За израду Плана задужена је Комисија за израду акционог плана за укључивање грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину, формирана од стране Градоначелника Ужица Решењем II број 436-16/18 од 11. 05. 2018. године у саставу: Миодраг Петковић (Градско веће), Матија Матовић (представник цивилног друштва), Мирјана Дрндаревић, Радмила Баћковић-Шојић (Градска управа за финансије), Милоје Марић (Градска управа за инфраструктуру), Гордана Урошевић, Александар Тасић, Милош Миливојевић (Градска управа за послове органа града, општу управу и друштвене делатности).

Задатак Комисије је био да утврди елементе плана, фазе у изради и реализацији плана, а све са циљем како би подстакла што веће укључивање грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину, што уосталом јесте и општи циљ дефинисан Акционим планом. Овако дефинисан општи циљ могуће је достићи остварењем три специфична циља: бољим и квалитетнијим информисањем грађана; успостављеним, развијеним и примењеним механизмом консултација грађана; применом механизма активног учешћа грађана Ужица, све у процесу пописа имовине, наплате пореза као и буџетирања средстава прикупљених по овом основу.

1. Активности које локална самоуправа спроводи како би консултовала и укључила грађане у процесе доношења одлука

Град Ужице спроводи читав низ активности у области информисања, консултовања и укључивања грађана у процесу доношења одлука.

Информисање (обавештавање) грађана врши се у циљу обезбеђивања благовремених, објективних и потпуних информација, разумевања процеса, активности и проблема као и начина за њихово решавање, веће заинтересованости грађана за активности које Град из своје надлежности спроводи али и изградње става да својим учешћем грађани могу утицати на доношење одлука и да је њихово учешће потребно и пожељно.

Обавештавање и информисање грађана врши се методама директног и индиректног информисања, различитим начинима и каналима као што су информативни састанци, презентације у месним заједницама, саопштења за јавност, конференције за медије, информисање путем сајта Града Ужица, друштвених мрежа, медијских наступа званичника градске управе (интервјуи, прилози у новинама, контакт емисије, ТВ вести и најаве на локалним и регионалним телевизијама), штампањем и дистрибуцијом информативног материјала.

Редовно информисање грађана, везано за буџетске процесе, врши се путем електронских и штампаних медија. На званичној интернет презентацији Града редовно се објављују и ажурирају сви документи и активности везани за процес планирања, усвајања и извршења буџета, буџетског извештавања и завршног рачуна буџета Града. Грађани могу на званичном градског сајту, почев од 2017. године да прате и месечно остварење прихода и расхода буџета у поједностављеној, лако разумљивој форми.

Када је реч о порезу на имовину, грађани се такође редовно информишу и обавештавају путем електронских и штампаних медија као и на званичном сајту Града. То подразумева све важне информације у вези са утврђивањем и наплатом пореза на имовину, укључујући начин утврђивања, рокове за плаћање пореза, обавештења о уручивању пореских решења, погодности везане за редовно измирење пореских обавеза, камате за неблагоприятно измиревање пореских обавеза и др.

Консултацијама и активним учешћем грађана (и других актера) обезбеђује се отвореност и јавност процеса доношења одлука али и добијање повратне информације од грађана и заинтересоване јавности о њиховим ставовима, потребама и очекивањима што је свакако важно када је реч о доношењу бројних одлука. На тај начин се унапређује квалитет донетих одлука и то као резултат сарадње грађана (и других актера) и локалне самоуправе. Учесћем грађана обезбеђује се да грађани могу дати своје предлоге за решавање појединих питања али и примедбе на рад органа Града, јавних предузећа и установа. Методе консултација и активног учешћа које се најчешће користе у Граду су: јавне расправе, скупови у месним заједницама, консултације са удружењима и организацијама цивилног друштва (ОЦД), конференције, округли столови, панел дискусије, трибине. Важан начин консултовања и укључивања грађана у

процес доношења одлука јесте њихово учешће укључивањем у различита радна тела Скупштине и других органа Града (раде групе, радне тимове, савете и комисије).

Информисање, консултовање и укључивање грађана у процес доношења одлука спроводи пет градских управа: 1) Градска управа за послове органа града, општу управу и друштвене делатности; 2) Градска управа за финансије; 3) Градска управа за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове; 4) Градска управа за инспекцијске послове и комуналну полицију; 5) Градска управа за инфраструктуру и развој.

Градска управа за финансије информише, консултује и укључује грађане о свим питањима везаним за буџет Града а посебно у поступку израде буџета и то путем јавне расправе о нацрту буџета која се одржава крајем сваке године, где грађани, буџетски корисници и други заинтересовани актери дају своје предлоге у вези са расподелом буџетских средстава. Пре саме јавне расправе, нацрт буџета је доступан грађанима и другим заинтересованим странама на званичном сајту Града, укључујући могућност слања предлога и сугестија везаних за нацрт буџета путем електронске поште. Одсек за локалну пореску администрацију (ЛПА), између осталог, комуницира са грађанима о питањима везаним за порез на имовину.

Градска управа за послове органа града, општу управу и друштвене делатности има највише контаката са грађанима у свом опису послова. Поред пасивног информисања, у оквиру ове управе налазе се услужни центар и месне заједнице где долази велики број грађана што се користи за дељење информативног материјала из надлежности градских управа али и за учешће грађана у анкетама у којима треба да се изјасне о неком питању (нпр. њихово задовољство пруженим услугама). Управа има и сарадњу са невладиним организацијама, удружењима, школама, бројним установама. Ученици средњих школа у овој управи обављају стручну праксу тако да имају прилику да се упознају са начином рада и надлежностима градских управа а у оквиру часова грађанског васпитања које проводе у посети градској управи акценат им се ставља на причу о буџету, трошењу средстава буџета као и да могу кроз своје асоцијације, иницијативама и предлозима, утицати на доношење појединих одлука.

Градска управа за урбанизам, изградњу и имовинско-правне послове контакте са грађанима остварује најчешће кроз издавање разних уверења, решења, урбанистичких сагласности и других аката. Активна сарадња са грађанима остварује се кроз рани јавни увид, јавни увид, примање и разматрање сугестија приликом излагања разних планских докумената.

Градска управа за инспекцијске послове и комуналну полицију обезбеђује јавност у свом раду у складу са законом, објављивањем на сајту Града планова рада инспекција, извештаја о раду, контролних листа из којих се види садржина надзора, давањем обавештења у вези са применом појединих прописа. Саставни део рада инспекција је превентивни и саветодавни надзор кроз који се привредним субјектима дају објашњења и сугестије за правилно пословање. Инспекцијски органи разматрају представке грађана, иницијативе за побољшање стања у појединим областима и с тим у вези иницирају код надлежних органа измену или доношење прописа. Комуналне полиција

у вршење контроле непосредно комуницира са грађанима и упозаје их а по потреби и упозорава на одредбе о комуналном реду.

Градска управа за инфраструктуру и развој кроз своје надлежности остварује контакт са грађанима решавајући инфраструктурне проблеме, а у контакту са пољопривредницима (служба за пољопривреду) решава проблеме из те области.

Активно укључивање младих у све аспекте рада града Ужица, спроводи се и преко Ужичке академске парламентарне уније, која је основана с циљем да се млади из средњих школа и високошколских установа Града, упознају са радом органа Града и омогући да директно дају своје предлоге и сугестије о питањима из надлежности града. Потписници Споразума о образовању ове Уније су председник Скупштине града Ужица и председници парламената свих средњих школа и високошколских установа. Поред тога Статутом града Ужица, предвиђено је стално радно тело Скупштине града, Савет за младе, преко кога млади такође могу да учествују у креирању локалне омладинске политике, у изради акционих планова и програма, дају мишљења на одлуке које доноси Скупштина града и др.

2. Предности наше локалне заједнице за унапређење учешћа грађана

- Постоји политичка воља релевантних доносиоца одлука за унапређење учешћа грађана што је један од најважнијих предуслова за одрживост самог процеса.
- У претходном периоду предузете су значајне активности у појашњењу буџетског процеса грађанима, објашњене буџетских ставки, извора финансирања Града као и постојећи систем расхода.
- Постоји тренд значајног унапређења система отворености градске управе према грађанима, нпр. увођење система „48 сати”, увођењем система електронске комуникације и доставе материјала, објављивања на интернет презентацији Града свих активности, укључујући и фазу предлагања и нацрта бројних одлука и др.
- Реформа јавне управе, односно саме градске администрације и увођење нових модела јавног менаџмента, тренд функционисања по принципима програмских активности и програмског буџетирања;
- Постојање административних капацитета које се, између осталог, огледа кроз постојећи систем функционисања пет градских управа, постојање стратегије одрживог развоја, искуство у припреми и реализацији пројеката, сарадњи са државним институцијама, учешће у пројектима регионалног развоја, техничку опремљеност управа, развој нових комуникацијских алата и све веће коришћење електронских начина комуникације на релацији грађани – локална самоуправа;
- У Граду постоје електронски и штампани медији, локалне и регионалне телевизије. Сви они треба да буду партнер градском руководству у намери да подстакну грађане да се још активније укључе у процес доношења одлука, што подразумева активно информисање уз иницијативу локалне власти у представљању планова и активности грађанима;
- Одржив систем и стабилне градске финансије. Град нема великих финансијских потешкоћа у реализацији прихода и расхода буџета а сам процес укључивања грађана у доношење одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину захтева и „резервисање” дела финансијских средстава намењених за реализацију предложених пројеката за имплементацију;
- Развијен систем удружења грађана и организација цивилног друштва који представљају важне partnere у процесу унапређења учешћа грађана, посебно у делу јавног заступања, информисања и подизања свести јавности, саветодавног рада, иновација, као и праћења транспарентности самог процеса и праћења утицаја донетих мера у реализацији постављених циљева;

3. Партнери и заинтересоване стране

Заинтересоване стране су све релевантне особе, групе и организације које имају или могу имати интерес у процесу унапређења учешћа грађана у доношењу одлука и имплементацији Акционог плана. Партнери и заинтересоване стране у Ужицу за процес унапређења учешћа грађана су, пре свега:

1. Локална самоуправа
 - Скупштина града
 - Извршна власт (Градско веће и Градоначелник)
 - Месне заједнице
 - Градска управа
 - Јавна предузећа, установе и друге јавне службе Града Ужица
2. Грађани
3. Представници других градских и регионалних институција, Канцеларија за младе, школе, академска заједница
4. Бројна удружења грађана и организације цивилног друштва
5. Медији
6. Предузетници, мала и средња предузећа, пољопривредна газдинства, велике компаније
7. IMG (International Managment Group)

Користи од већег учешћа јавности у процесу доношења одлука још увек нису препознате у потребној мери код свих актера и свакако да постоје бројни изазови и препреке у овим процесима.

Допринос заинтересованих страна, који ће се манифестовати кроз кампање и повећање степена учешћа јавности у свим областима, континуирану информисаност и редовно извештавање, политичку и финансијску подршку, размену искустава, едукацију и подизање капацитета свих актера, развој нових идеја и изналажење иновативних решења, бољу ефикасност, сарадњу, дијалог и изградњу партнерских односа, представља начин за превазилажење препрека и изазова који, очекивано прате овај процес.

Нема никакве сумње да ће, успешном реализацијом Акционог плана, бити остварени позитивни ефекти и добробит за све актере укључене и повезане са процесом већег укључивања грађана у процесу доношења одлука о трошењу средстава по основу пореза на имовину, попут повећања транспарентности рада локалне самоуправе, јачање степена поверења између грађана и локалне самоуправе и изградњу партнерских односа, бољу приоритетизацију пројеката, рационалнију употребу буџетских средстава и др.

4. Партиципација грађана – један од стубова развијене локалне заједнице

Партиципација и учешће грађана на локалном нивоу представља један од темељних принципа добре демократске праксе, добре управе и један је од главних стубова развијене локалне заједнице. Она подразумева укључење читаве заједнице, јавног и приватног сектора у току целог процеса доношења, спровођења и праћења јавних политика. У крајњој линији, учешће јавности у процесу израде планова, програма, јавних политика или одлука на локалном нивоу представља темељ одрживог развоја локалне заједнице.

Најважније добробити за грађане и локалну заједницу јесу: остваривање основних грађанских права, боље разумевање функционисања система локалне самоуправе, изражавање сопствених потреба пре него што се одређена одлука донесе, идентификација са локалном заједницом и осећај укључености уместо апатије и др. Удружења и организације цивилног друштва у овом процесу изграђују партнерски однос за представницима локалне самоуправе, негује се култура демократског дијалога, повећава брига за одрживи развој заједнице, проналазе иновативна решења, успостављају се механизми праћења и контроле рада локалних власти.

Партиципација грађана јача поверење између грађана и власти, доприноси јавности рада локалне самоуправе и повећава кредибилитет локалних власти. Такође, већа партиципација грађана у доношењу одлука помаже локалној самоуправи да адекватније идентификује потребе грађана и заједнице а донете одлуке свакако имају већи легитимитет и одрживије су. Сарадња и укључивање грађана и свих заинтересованих страна у процесу доношења одлука смањује притисак и очекивања евентуалних појединачних лобистичких група на најмању могућу меру али доноси и уштеде у времену и новцу јер се уважавају интереси заједнице у раној фази процеса.

Закон прописује да грађани могу да остваре своје право на учешће у раду локалне самоуправе на два начина, и то:

- Непосредно – путем референдума, грађанских иницијатива и збора грађана
- Посредно – преко својих слободно изабраних представника.

Осим законом прописаних облика непосредног и посредног учешћа, грађани Ужица у одлучивању о пословима локалне самоуправе могу да учествују у доношењу одлука и на друге начине:

- петиције и други предлози (надлежни органи су дужни да у одговарајућем року одговоре);

- учешће у раду радних тела Скупштине и кроз одабир грађана у чланове савета или других саветодавних тела (Савет за праћење примене етичког кодекса, Савет за младе, Кориснички савет јавних служби, Савет за родну равноправност, Савет за заштиту и унапређење животне средине – Зелени савет, Савет за здравље, Савет за саобраћај, Комисија за планове, Социо-економски савет);
- јавне расправе су регулисане Статутом града Ужица и посебном одлуком (у фази усвајања) на начин да грађани могу путем јавних расправа и кроз више техника консултација да учествују у процесу доношења одлука. Одлука је потпуно у складу са усвојеним Локалним антикорупцијским планом града Ужица и предвиђа обавезу органа града да приликом доношења општих аката спроводе јавне расправе, да се општи акти објављују на званичном сајту града, као и да се акти који се односе на рад јавних предузећа и установа обавезно објављују на њиховим сајтовима. Циљ Одлуке је повећање транспарентности и партиципације грађана у доношењу одлука и повећању јавности рада органа и јавних служби града Ужица на начин да грађани у сваком тренутку буду упознати с тим како и на који начин се троше буџетска средства.

Локалним антикорупцијским планом (ЛАП) Града Ужица предвиђено је, између осталог, да нацрти локалних прописа морају обавезно садржати образложења са посебним акцентом на образложење јавног интереса који ће бити остварен и/или заштићен конкретним прописом, односно са образложењем разлога, потреба и околности у којима се усваја пропис. Такође, постоји обавеза објављивања регистра свих јавних служби, јавних предузећа и других организација које град оснива и делом или у потпуности финансира или контролише као и да се усвоји интерни акт којим се дефинишу јасни и прецизни критеријуми за расподелу јавних финансија, обавезни елементи финансијских планова, процедура контроле сврсисходности и законитости трошења средстава од стране тих субјеката. ЛАП-ом се прописује обавеза објављивања „грађанског буџета“ а при додели средстава удружењима грађана предвиђено је да сваки појединачни јавни позив односно поступак суфинансирања програма удружења грађана треба да се позива на дефинисан јавни интерес, односно на успостављање везе и оправдање на који начин ће конкретан програм суфинансирања програма остварити, промовисати и штитити јавни интерес. Пуна транспарентност процеса доделе средстава се обезбеђује кроз објављивање свих докумената који настају у току спровођења конкурса за суфинансирање, а нарочито докумената који настају у раду конкурсне комисије, јавност састанака конкурсне комисије и учешће заинтересованих представника јавности у њиховом раду - грађанских посматрача. Повећана је и транспарентност процеса јавних набавки при чему се између осталог дефинише учешће представника јавности - грађанског посматрача у свим фазама и то припреме, спровођења и контроле над додељеном јавном набавком.

5. Општи циљ Акционог плана

Промене у друштву и промене у потребама и очекивањима грађана уско су повезане са значајем и функцијом локалне самоуправе која се налази у процесу „живог развоја” као и са питањима односа између грађана и локалне власти и степена учешћа грађана у процесу одлучивања на локалном нивоу.

Непосредно учешће грађана у процесу управљања и доношења одлука је основно право у демократском друштву, при чему је његов кључни квалитет слобода сваког појединца (члана) да учествује и доприноси бољем животу и општем напретку заједнице. Само добро информисани, правовремено и адекватно консултовани грађани могу дати свој пуни допринос као учесници у директном одлучивању о питањима функционисања и развоја локалне заједнице.

Информисање, консултовање и учешће грађана Ужица у буџетирању средстава, што обухвата и порез на имовину као један од најважнијих прихода Града, постоји годинама уназад али резултати овог процеса још увек нису на највишем нивоу па постоји велики простор за унапређење и далеко веће учешће, тј. укључивање грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину.

Општи циљ израде Акционог плана јесте значајно веће укључивање и учешће грађана Ужица у процесу доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину. Ради остварења општег циља потребно је реализовати одређене, специфичне циљеве који се односе на боље и квалитетније информисање грађана, примену адекватних механизма консултација и учешћа грађана Ужица, у процесу пописа имовине, наплате пореза као и буџетирања средстава прикупљених по овом основу.

Непосредно учешће грађана на локалном нивоу свакако не може бити и није замена за представничку демократију али је са њом комплементарна и представља квалитативну допуну која, између осталог, повећава отвореност процеса доношења одлука и помаже у јачању њихове легитимности. Традиционални методи непосредног учешћа грађана, као што су референдуми, грађанске иницијативе, јавне расправе, састанци и скупови, све више се допуњују иновативним методама, као што су грађански панели, фокус групе, електронске дебате и сл.

6. Специфични циљеви Акционог плана

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1: Информисање - повећање броја информисаних грађана Ужица о процесу пописа имовине, наплате пореза и буџетирања средстава прикупљених по основу пореза на имовину.

Предуслов било каквог учешћа грађана у процесу одлучивања јесте информисање и оно представља први стуб учешћа грађана у процесу креирања и доношења одлука на локалном нивоу. **Циљ је значајно активније и континуирано информисање грађана Ужица о процесу пописа, наплате и буџетирања средстава по основу пореза на имовину, могућности и важности укључивања, начину и временским роковима за укључивање, начину на који ће учешће и одлучивање утицати на буџет као и повратну информацију о реализацији донетих одлука. Квалитетно информисање обухвата и појашњење буџетских процеса, изградњу капацитета и едукацију самих грађана о теми пореза на имовину али и унапређење капацитета градске администрације за адекватно учешће у овом процесу.** За реализацију наведеног циља неопходна је употреба свих расположивих ресурса и канала – електронских и штампаних медија, интернета, информативних центара, месних канцеларија, дељење штампаног материјала (брошура и сл.), састанака, трибина, јавних расправа, сарадње са удружењима грађана и др. У наредном периоду на значају треба да добије „жива комуникација” са грађанима путем организовања јавних дебата и других сличних облика информисања и консултовања.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2: Консултације – укључивање и консултовање грађана, успостављен, развијен и примењен дугорочно одржив механизам консултација и учешћа грађана о питањима пореза на имовину.

Консултовање грађана о процесу пописа, наплате и трошења средстава по основу пореза на имовину, као и прикупљање њихових примедби, сугестија и предлога, подразумева двосмеран процес са циљем добијања мишљења и предлога грађана о овој теми која је важна и за саме грађане и за локалну самоуправу. **Циљ је значајно активније учешће и прикупљање повратне информације од грађана на ову тему, могуће алтернативе и одлуке као и унапређење система консултација на тему пореза на имовину и доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по овом основу.** То подразумева коришћење добро припремљених канала и начина комуникације са грађанима као што су састанци у месним заједницама, јавне расправе, трибине, округли столови, тематске и стручне расправе, пријем грађана и организовање радних тимова за разговор са грађанима, семинаре, радионице, штампане и *on line* анкете, *web* дискусије (електронске, интернет дебате) и др. Неопходан предуслов за остварење овог специфичног циља јесте квалитетно информисање о предметној теми, што подразумева и подизање нивоа информисаности, знања и свести о значају пореза на имовину али и саме, широко постављене и функционалне платформе информисања

грађана Ужица о конкретним методама, начинима и временском оквиру консултација о попису, наплати и буџетирању средстава по основу пореза на имовину.

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3: Активно учешће – примена механизма активног учешћа грађана Ужица у процесу доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину.

Оријентација наше локалне самоуправе јесте потпуна отвореност и учешће грађана у поступку доношења одлука укључујући и партиципацију приликом креирања буџета што обухвата и веће, активно укључивање суграђана у процесу доношења одлука када је реч о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину. Порез на имовину је свакако једно од најважнијих питања и за грађане и за локалну самоуправу па је природно да наши суграђани, претходно адекватно информисани и консултовани, узму активно учешће и дају своје мишљење о начинима и приоритетима употребе расположивих средстава по овом основу. Отвореност управе јесте први корак ка већем и активном учешћу грађана у доношењу одлука па и када је реч о трошењу средстава од пореза на имовину а неоспорна претпоставка за остварење овог циља и активно учешће и укључивање наших суграђана, јесте адекватно пасивно и активно информисање као и квалитетан дијалог и поступак консултација о попису, наплати и буџетирању средстава по основу пореза на имовину. Активно учешће и укључивање грађана својим позитивним утицајем надокнађује трошкове ангажовања ресурса за процес информисања, консултовања и самог одлучивања. **Циљ је да грађани Ужица узму активно учешће у дефинисању и одређивању конкретних приоритета, предлога и пројеката за коришћење (трошење) средстава прикупљених по основу пореза на имовину а то подразумева и унапређење постојећих и развијање нових, дугорочно одрживих, механизма активног учешћа и одлучивања о расположивим буџетским, односно средствима по основу пореза на имовину.**

7. План активности

Активности	Носилац	Партнери	Временски оквир	Средства и извори финансирања	Индикатори учинка
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 1: ИНФОРМИСАЊЕ					
Краткорочни циљеви и повезане активности (до краја 2018. године)					
Представљање Акционог плана путем званичне интернет презентације и <i>facebook</i> странице Града Ужица, трибине и састанака у месним заједницама	Комисија за израду Акционог плана, Извршна власт Града, Локална пореска администрација (ЛПА) Канцеларија за локални економски развој (ЛЕР)	IMG, Месне заједнице	Август-Децембар 2018. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број присутних пореских обвезника на трибини и састанцима - Број присутних пореских обвезника <i>подручје/пол/године старости</i> - Број прегледа Акционог плана на интернет презентацији - Број прегледа на <i>facebook</i> страници Града
Конференције и изјаве за медије, саопштења за јавност, ТВ и радио емисије на тему пореза на имовину, Акционог плана и укључивања грађана у процесе одлучивања о средствима прикупљеним по овом основу	Извршна власт Града, Локална пореска администрација, Канцеларија за ЛЕР, Служба за информисање	Медији, IMG	Август-Децембар 2018. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број одржаних конференција за медије - Број изјава за медије - Број саопштења за јавност - Број ТВ и радио емисија (мин. 10)
Штампање и дистрибуција промотивног материјала са мотивационом поруком за укључивање грађана	Локална пореска администрација, Канцеларија за ЛЕР, Стручне службе	Медији, IMG Канцеларија за младе, Месне заједнице, Установе и ЈП	Август-Децембар 2018.	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број летака уручен пореским обвезницима (мин 3.000 ком) - Број летака уручен пореским обвезницима рурално/урбано подручје - Број летака уручен пореским

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
у процесу одлучивања о средствима прикупљеним по основу пореза на имовину (инфо пултови, просторије ЛПА, МЗ, шалтери ЈКП, установе)					обвезницима мушки/женски пол - Број постављених плаката са мотивационом поруком
Средњорочни циљеви и повезане активности (2019. – 2020. године)					
Конференције и изјаве за медије, саопштења за јавност, ТВ и радио емисије на тему пореза на имовину и укључивања грађана у процесу одлучивања о средствима прикупљеним по овом основу, извештавање о реализованим активностима и постигнутим резултатима	Извршна власт града, Локална пореска администрација, Канцеларија за ЛЕР, Стручне службе	Медији, IMG	Јануар 2019- Децембар 2020.	Буџет Града	- Број одржаних конференција за медије - Број изјава за медије - Број саопштења за јавност - Број ТВ и радио емисија (мин. 20); - Број питања која су гледаоци/слушаоци поставили
Штампање и дистрибуција промотивног материјала са мотивационом поруком за укључивање грађана у процесу одлучивања о средствима прикупљеним по основу пореза на имовину (инфо пултови, просторије ЛПА, МЗ, шалтери ЈКП, установе)	Локална пореска администрација, Канцеларија за ЛЕР, Стручне службе	Медији, IMG Канцеларија за младе, Месне заједнице, Установе и ЈП	Јануар 2019- Децембар 2020.	Буџет Града	- Број летака уручен пореским обвезницима (увећан за 20% годишње) - Број летака уручен пореским обвезницима рурално/урбано подручје (рурално подручје увећање за 15%) - Број летака уручен пореским обвезницима мушки/женски пол (увећање од 15% за жене пореске обвезнике) - Број постављених плаката са мотивационом поруком

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
Унапређење постојеће интернет презентације Града – унапређење <i>web</i> странице постављањем посебног дела на тему пореза на имовину (попис, наплата и буџетирање средстава по основу пореза на имовину)	Локална пореска администрација, Канцеларија за ЛЕР Стручне службе	Медији, Месне заједнице, Организације цивилног друштва	Јануар 2019- Децембар 2020.	Буџет Града	- Број прегледа интернет презентације - Број коментара
Дугорочни циљеви (до краја програма и после)					
Континуирана информисаност грађана – пореских обвезника путем састанака и трибина, електронских и штампаних медија, унапређеном интернет страницом, штампањем и дистрибуцијом летака о резултатима и могућностима укључивања грађана и доношењу одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину	Извршна власт Града Ужица Одељење за буџет и финансије, Локална пореска администрација Стручне службе	- Медији - Организације цивилног друштва - Канцеларија за младе, - Установе и ЈП	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	- Број одржаних конференција, изјава за медије, саопштења за јавност, ТВ и радио емисија - Број прегледа интернет презентације, број коментара и број прихваћених предлога - Број пореских обвезника којима је уручен промо материјал
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 2: КОНСУЛТАЦИЈЕ					
Краткорочни циљеви и повезане активности (до краја 2018. године)					
Консултовање и анкетирање пореских обвезника о садржају Акционог плана на	Радна група, Локална пореска администрација (ЛПА) Извршна власт	Месне заједнице Канцеларија за младе	Август- Децембар 2018.	Буџет Града	- % присутних пореских обвезника који су подржали Нацрт АП; - Број предлога од стране пореских обвезника за допуну/измену

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
састанцима у МЗ, трибинама, јавним расправама и <i>on line</i> анкетама		Установе	године		Нацрта АП - % усвојених предлога од стране пореских обвезника за допуну/измену АП
Консултовање пореских обвезника путем анкетања - испитивање ставова и мишљења везаних за порез на имовину и трошење средстава као и заинтересованости за начин и укључивање у процесе доношења одлука о трошењу средстава од пореза на имовину (анкетни листићи и <i>on line</i> анкете)	Стручне службе Локална пореска администрација Канцеларија за ЈЕР Канцеларија за младе	Медији Месне заједнице ОЦД	Септембар- Децембар 2018.	Буџет Града	- Број анкетираних пореских обвезника - Степен познавања теме - Степен заинтересованости за укључивање у процесе - Степен поверења у реализацију Акционог плана - Списак предлога и приоритета
Консултативни састанци у МЗ са циљем изналажења оптималног модела у односима ЛС/МЗ на тему трошења средстава прикупљених по основу пореза на имовину.	Извршна власт Града Ужица Одељење за буџет и финансије Локална пореска администрација Стручне службе	Медији Месне заједнице ОЦД	Септембар- Децембар 2018.	Буџет Града	- Број одржаних састанака - Број пореских обвезника присутних на састанцима (<i>по територији/полу/годинама старости пореских обвезника</i>) - Број предлога за односе ЛС/МЗ о трошењу средстава по основу пореза на имовину - Број предлога за однос ЛС/МЗ о трошења средстава по основу пореза на имовину узетих у разматрање од стране Радног тима
Средњорочни циљеви и повезане активности (2019. – 2020. године)					

Активности	Носилац	Партнери	Временски оквир	Средства и извори финансирања	Индикатори учинка
Трибине и јавне расправе на тему пореза на имовину и укључивања грађана у процесе доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по овом основу	Извршна власт Града Ужица Одељење за буџет и финансије Локална пореска администрација Служба за информисање	Медији Месне заједнице ОЦД Пословни сектор	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града Ужица	<ul style="list-style-type: none"> - Број одржаних трибина и јавних расправа (мин. 6), - Број присутних пореских обвезника (повећан за 15%) - Број предлога узет у разматрање од стране Радног тима - % усвојених предлога
Организација стручних расправа на тему пореза на имовину и укључивања грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава по овом основу	Одељење за буџет и финансије, Локална пореска администрација, Извршна власт Града Ужица Стручне службе	Стручна јавност Медији Месне заједнице ОЦД Пословни сектор	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број организованих стручних расправа (мин. 2) - Број учесника на стручним расправама - Број закључака усвојен од стране Радног тима
Консултовање пореских обвезника путем анкета - испитивање ставова и мишљења везаних за порез на имовину и трошење средстава као и заинтересованости за начине и укључивање у процесе доношења одлука о трошењу средстава од пореза на имовину (анкетни листићи и <i>on line</i> анкете)	Стручне службе, Локална пореска администрација, Канцеларија за младе	IMG Медији, Месне заједнице, ОЦД	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број анкетираних пореских обвезника - % пореских обвезника на које су активности у оквиру Пројекта имале утицај у приближавању теме и схватању њеног значаја - Степен заинтересованости за укључивање у процесе (већи за 20%)

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
Консултативни састанци у МЗ са циљем изналажења оптималног модела у односима ЛС/МЗ на тему трошења средстава прикупљених по основу пореза на имовину.	Извршна власт Града Ужица, Одељење за буџет и финансије, Локална пореска администрација, Стручне службе	Медији Месне заједнице ОЦД	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број одржаних састанака - Број пореских обвезника присутних на састанцима (<i>по територији/полу/годинама старости пореских обвезника</i>) - Дефинисан предлог за односе ЛС/МЗ о трошењу средстава по основу пореза на имовину - % МЗ које су се усагласиле око предлога односа ЛС/МЗ о трошењу средстава по основу пореза на имовину
Интерактивна расправа на друштвеним мрежама на тему пореза на имовину и укључивања грађана у процес одлучивања о трошењу средстава прикупљених по овом основу	Стручне службе, Одељење за буџет и финансије, Локална пореска администрација, Извршна власт Града	Медији, Месне заједнице, ОЦД; Бизнис (пословни) сектор, Стручна јавност	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број учесника интерактивне расправе на друштвеним мрежама - Број предлога пореских обвезника - Број и % предлога разматран од стране Радног тима - Број и % усвојених предлога
Дугорочни циљеви (до краја програма и после)					
Едукација грађана/пореских обвезника (континуирана) и заинтересованих страна на тему укључивања грађана у процес одлучивања о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину – конкурс подршке цивилном сектору за спровођење пројеката из ове области	Стручњаци из области Цивилни сектор Локална пореска администрација	Извршна власт, Служба за информисање Медији	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Спроведен конкурс за цивилни сектор - Број одржаних радионица (мин. 2 годишње), - Број грађана/пореских обвезника који су присуствовали едукацијама - Број пореских обвезника из руралних области и жена

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
Подизање капацитета стручних служби и руководства за учешће и партиципацију грађана	Стручњаци из области Цивилни сектор Локална пореска администрација	IMG, СКГО, Министарства	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Унапређени капацитети за учешће и партиципацију грађана у доношењу одлука, - Број одлука које су донете/усвојене кроз консултације са грађанима/пореским обвезницима
Развијање <i>смс софтвера-апликације</i> за информисање и консултовање пореских обвезника на тему пореза на имовину и учешћа грађана у трошењу средстава прикупљених по овом основу	Стручне службе Локална пореска администрација Канцеларија за ЛЕР	IMG, Медији, Цивилни сектор Стручњаци из области	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број пореских обвезника обухваћен апликацијом/софтвером - Број пореских обвезника који користе апликацију/софтвер - Број упита и усвојених предлога
СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉ 3: АКТИВНО УЧЕШЋЕ					
Краткорочни циљеви и повезане активности (до краја 2018. године)					
Предлагање пројеката од стране грађана/пореских обвезника за реализацију који би били финансирани од средстава прикупљених путем наплате пореза на имовину (анкете и <i>on line</i> предлози)	Радни тим за имплементацију АП Стручне службе	Медији, Месне заједнице, ОЦД;	Септембар- Децембар 2018.	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Број грађана који је узео учешће у анкетама - Број предлога и предложених пројеката за реализацију - Број предлога узет у разматрање - Приоритети за финансирање и реализацију - Број предлога пол/подручје/године старости
Средњорочни циљеви и повезане активности (2019. – 2020. године)					
Укључивање грађана/представника грађана (МЗ и	Радни тим за имплементацију АП Комисија за одабир пројеката Стручне службе Града	МЗ, ОЦД, Стручна јавност,	Јануар 2019. – Децембар	Буџет Града	<ul style="list-style-type: none"> - Листа изводљивих пројеката - Број пројеката за финансирање чији су носиоци жене

<i>Активности</i>	<i>Носилац</i>	<i>Партнери</i>	<i>Временски оквир</i>	<i>Средства и извори финансирања</i>	<i>Индикатори учинка</i>
удружења) у Комисију за одабир предлога пројеката за реализацију по унапред дефинисаним критеријумима		Медији	2019. године		- Број пројеката за финансирање у руралним областима
Анкетирање грађана о предложеним пројектима и одабир пројеката (гласање о предлозима) од стране грађана који ће бити финансирани буџетом	Град Ужице Стручне службе	Канцеларија за младе, Волонтери,	Јануар 2019. – Децембар 2020. године	Буџет Града	- Број грађана који су узели учешће у анкетирању, - Број одабраних предлога - Број реализованих пројеката
Дугорочни циљеви (до краја програма и после)					
Анкетирање грађана/ одабир пројеката од стране грађана (гласање о предлозима) - финансирање по усвојеном моделу ЛС/МЗ	Радни тим Комисија за одабир пројеката Одељење за буџет и финансије, Локална пореска администрација Стручне службе	Медији, Месне заједнице, ОЦД	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	- Број грађана који су узели учешће у анкетирању и гласању, - Број одабраних предлога/пројеката - Број реализованих пројеката
Успостављање партнерства на релацији ЛС/Канцеларија за младе/Академска заједница - укључивање академске заједнице и младих на тему пореза на имовину и већег учешћа грађана у процес одлучивања о трошењу средстава прикупљених кроз порез на имовину	Извршна власт Факултети и високе школе Канцеларија за младе Радни тим Канцеларија за ЛЕР Локална пореска администрација	Медији ОЦД Месне заједнице Пословни сектор	Јануар 2021. и даље	Буџет Града	- Потписан споразум о партнерству и сарадњи - Број одржаних састанака и радионица - Број предлога - Број реализованих предлога

8. Праћење и евалуација

Акциони план за укључивање грађана Ужица у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљених по основу пореза на имовину поред начелног, општег циља за веће укључивање садржи три специфична циља, тј. информисање, консултовање и активно учешће грађана што подразумева читав сет повезаних активности за остварење ових циљева. Поред тога, треба истаћи да је за реализацију Акционог плана укључен значајан број носилаца и партнера, како из система локалне самоуправе, тако и других актера и заинтересованих страна. Дефинисани су рокови, тј. временски оквир, потребна средства као и индикатори праћења и мерења учинка појединачних краткорочних, средњорочних дугорочних активности Акционог плана.

Имајући све ово у виду, слободно се може да се ради о не тако једноставном процесу, посебно узимајући у обзир значај теме за грађане, заинтересоване стране и све актере. Сам процес припреме и израде плана поверен је Комисији која је уз консултације International Management Group (IMG), приступила и обавила основни задатак везан за израду Акционог плана. Реализација Плана, односно спровођење дефинисаних активности ради реализације утврђених циљева биће озбиљан изазов, пре свега за Град Ужице али и друге заинтересоване partnere како би се на адекватан и пожељан начин остварили зацртани циљеви у погледу већег укључивања грађана у процес доношења одлука о трошењу средстава прикупљеног по основу пореза на имовину и креирање и успостављане дугорочно одрживог система и механизма у том погледу.

Координацију реализације Акционог плана вршиће посебно формирано радно тело за имплементацију предметног плана (Радни тим) и такво решење је неопходно како би се бројне, често и сложене, активности на прави начин реализовале. Директну реализацију Акционог плана спроводиће, пре свега, стручне службе управа Града Ужица у сарадњи са партнерима, на начин како је то дефинисано и самим Планом. Тим за спровођење и имплементацију Акционог плана ће, најмање једном годишње, извештавати Градско веће и Скупштину Града Ужица о степену реализације и испуњености дефинисаних активности, након годишњег циклуса евалуације путем праћења индикатора. Подразумева се да ће ово тело континуирано извештавати грађане и друге актере о реализацији Плана, што је у оквиру активности већ и предвиђено. Све добре и оправдане примедбе и сугестије, предлоге и идеје од стране грађана и других актера, након извештавања, биће уграђене у сам процес укључивања грађана како би се он унапредио.